

PLEJE AF FREDEDE FORTIDSMINDER

Som ejer må du gerne selv fælde træer og buske på fortidsmindet. Det er imidlertid vigtigt, at fortidsmindets overflade ikke ødelægges i forbindelse med fældningen. Det er derfor ikke tilladt at trække træernes rødder op eller at køre med maskine på fortidsmindet i forbindelse med fældningen. Fældning af træer og buske skal ske nænsomt. Stammerne skal saves over ved jordoverfladen, hvorefter rødderne skal blive stående og forrådne. Stammerne må desuden ikke slæbes henover fortidsmindet, men skal saves op i mindre stykker, inden de transporteres væk. Der må ikke sprøjtes eller foretages afbrænding på et fredet fortidsminde.

Det er tilladt at lade husdyr afgræsse fortidsminderne. Som ejer har man imidlertid pligt til at sikre sig, at dyrene ikke laver skade på fortidsmindet. Hvis dyrene sli-der for hårdt på fortidsmindets vegetation, skal fortidsmindet frahegnes.

TILSYNET MED DE FREDEDE FORTIDSMINDER

Slots- og Kulturstyrelsen fører tilsyn med de fredede fortidsminder. Selve tilsynet varetages af 10 tilsynsmuseer landet over. Ved tilsynet foretages der en tilstandsvurdering og fotografering af fortidsminderne. Desuden føres der tilsyn med, at museumsloven er overholdt.

Er alt i orden, hører du ikke nærmere. Er der derimod sket overtrædelser af museumsloven, bliver du kontak- tet af Slots- og Kulturstyrelsen.

Hvis du har spørgsmål til de fredede fortidsminder, er du velkommen til at kontakte Slots- og Kulturstyrelsen.

Læs mere

På Slots- og Kulturstyrelsens hjemmeside, www.slks.dk, findes en vejledning om tilsynet og pleje af fortidsmin- der.

På hjemmesiden www.kulturarv.dk/fundogfortidsmin- der og www.miljoportal.dk er det muligt at se, hvilke fortidsminder der findes i dit lokalområde.

Dit tilsynsmuseum er:

MUSEUM THY

Jernbanegade 4, 7700 Thisted
T: 9792 0577 · W: museumthy.dk

SLOTS- OG KULTURSTYRELSEN

H.C. ANDERSENS BOULEVARD 2,
1553 KØBENHAVN V
+ 45 33 73 33 73
fortidsminder@slks.dk
www.slks.dk

STÆHR GRAFISK

FREDEDE FORTIDSMINDER

For at sikre at fortidsminderne bevarés er det vigtigt at fjerne uønsket bevoksning.

SOM EJER AF ET FREDET FORTIDSMINDE ER DU MED TIL AT PASSE PÅ VORES KULTURARV

Fortidsminder er levn efter de mennesker, der har beboet og opdyrket landet før os. En del fortidsminder ligger under jorden og er derved skjulte. Andre er synlige og kan ses med det blotte øje. Alle synlige fortidsminder – og nogle af de ikke synlige – er fredede. I denne folder kan du læse, hvilke regler der gælder for de fredede fortidsminder.

Der er mere end 32.000 fredede fortidsminder i Danmark. Langt de fleste af disse er gravhøje. Andre typer fredede fortidsminder er dysser og jættestuer fra bondestenalderen, voldsteder fra middelalderen, sten hvortil der knytter sig særlige sagn, ødekirkegårde, ruiner og andre typer af fortidsminder fra forskellige tider.

LOVEN SIGER

Museumslovens § 29 e: *Der må ikke foretages ændring i tilstanden af fortidsminder, det vil sige, at et fortidsminde ikke må fjernes eller ændres ved eksempelvis beplantning, kørsel, pløjning, deponering af affald, anlægelse af kunstige rævegrave og jagtskjul.*

Museumslovens § 29 f: *På fortidsminder og inden for en afstand af 2 meter fra dem må der ikke foretages jordbehandling, gødes eller plantes. På fortidsminder og indenfor en afstand af 2 meter må der heller ikke anvendes metaldetektor.*

Slots- og Kulturstyrelsen er øverste myndighed og træffer afgørelser om overtrædelser af museumsloven.

Naturbeskyttelseslovens § 18: *Der må ikke foretages ændring i tilstanden af arealet inden for 100 m fra fortidsminder, der er beskyttet efter bestemmelserne i museumsloven. Naturbeskyttelsesloven administreres af kommunen. Du skal derfor altid sende en ansøgning om dispensation til kommunen, før du foretager dig noget indenfor 100 meter fra et fredet fortidsminde.*

Fortidsminderne skal bevares. Fortidsminderne indeholder unikke genstande og informationer og er derfor bevaringsværdige. De fortæller en værdifuld historie om tiden fra de første mennesker kom til landet og frem til i dag. Fortidsminder er beskyttet af museumsloven, som skal sikre, at de bevares til de kommende generationer.

Der skal holdes en pløjeafstand på 2 meter til et fredet fortidsminde. I kanten af gravhøjene, i højfoden, er der ofte nedsat gravurner med brændte knogler. En gravhøj kan således rumme flere gravlæggelser. Hvis der pløjes ind til foden af en gravhøj, pløjes disse gravurner i stykker. Desuden vil for tæt pløjning kunne resultere i, at jorden fra højen skrider ned. Derved ødelægges højens oprindelige form.

Der må ikke anvendes metaldetektor på og omkring fortidsminder. Det er ikke tilladt at bruge metaldetektor på selve fortidsminderne og i 2 meter bræmme omkring fortidsminderne.

Fredede fortidsminder har 100 meter beskyttelseslinje. Beskyttelseslinjen skal sikre indsyn til og udkig fra fortidsminderne samt beskytte arkæologiske levn og kulturlandskabet omkring fortidsminderne. Derfor er det ikke tilladt at lave ændringer indenfor 100 meter beskyttelseslinjen uden tilladelse fra kommunen eksempelvis i forbindelse med byggeri, tilbygninger, deponeringer, gravning og tilplantning af ny skov eller anlægelse af juletræsplantage.

Nogle – men langt fra alle – fredede fortidsminder er markeret med en fredningssten.

Museumsloven sikrer, at der holdes en pløjeafstand på 2 meter fra højfoden.

Vildtbanesten markerede de kongelige jagtdistrikter, hvor ingen andre måtte drive jagt. Stenene er opsat i 1700-tallet og hører til blandt de yngste fortidsminder.